

Sjónarmið

Mad Cow Disease (neytaæði), Mad Man Disease (royking?) Neytaæði og tubbaksroykur

Klari ekki á halda mér mér nú all henda ósýningin í samband við neytaæði og bretska neytakjöf hefur stungið seg upp hessa seinastu töluna. Tá tú hoyrir töðindin, so þjóðar tað næstan sum um at neytakjöf er í ferð við at for koma mannaættini. Onkur hefur í hvussu er fryst á tann rétta knöttin, so at handlar í Havn kenna seg noyddar til at siga kundum sínum frá at teirra neyta kjöf er í hvussu so ekki er enskt. Hvör skal siga. Nu kann einki líti henda okk um. Onkur teirra lýsir enn ta við ikki-enskum. Énsk um búttum.

Tann eini drein sitsti útvarpið at siga at ein fraklendineur var deyður og hildið verður at hann kanska er vordin smittaður av bretska neytakjöf, og óhýggjen breder sig - ta heilt til fírovar, tá nu vilja teir meina at tann veruligi svindarin í tí heita eru sevdáheilar. Hetta er jú til at bliva heilt óður í hövdi-num av, ta hugsað verður um allar teir sevdáheilar, id eru sjvaldir heilir her heima hjá okkum.

Proportionsforværinging
Hugdi í ta nýggju donsk-tøroysku orðabókina eftir orðnum "proportionsforværinging". Hetta er tað sum fyrsti kemur í hugan, tá vandin fyrri at vera smittaður av neytakjöf verður haldin saman við

óðrum vandum her í lívi-num. Orðabókin vil vera við, at orðið skal antin um setast sum skrogg ella sum skrol. Orðin dekkja helst ikki heilt, men nakað á handan bógin - kanska helst skrol.

Kom eisini at hugsa um mannin, sum var latin á matstovu og baðlata faa sær ein búff. "Ju takk segði tenarin - skal hann vera enskur ella franskur". Tað kann vera líka mikað heilt maðurin fyrri - eg skal ikki tosa við hann kortini. - Hevði hann vit ad skildi í dag.

Í tí ella annað týkist veruligt og kanska eisini orimligt í øllum hesum politiska líka, tí bert hessa stutta tíð neytaæðin hefur verið frammi í hjól miðlunum, eru tusundir av menniskjum í Europa dey av tubbak-roykki. Men tað týkist ikki sum um at tað hefur so ógítlan áhuga heldur ikki her á landi kanska skyldast hetta, at vitamin, um tey deyðligu skaðarinn tubbak heita, at vitamin, um tey deyðligu skaðarinn tubbak heita, at so gomul, at tað rindir ikki við longur, men óll gransk-an á hesum óki bendir á, at tubbaksroykur veruliga er so ringur og enná verri enn tað, sum granskarar fyrri noyvum arum síðani eru komir eftir.

Óhugnaligt töl
Las hertýri í norskm blaði eina grein sum statistiskt viðgjörði vandarar av tubbaki. Tað vóru ikki

tespiligt töl. Á einum yvir líti yvir deydórsókir stóð tubbaksroyking óvast á listanum við 7500 deydó-tøllum og síðani kom alko-hol við 1700 deydó-tøllum. Í kronum kostar roykingin norska samfelagnum 2,3 milljarðir. Nevndu töl eru frá 1988.

Í greinini verður eisini bretska epidemiolegrin Richard Petekum siteraður, ta hann lýsir stöðuna í Englandi. "Av tusund ung um sum roykja í Stóra Bretlandi, fer ein at verða myndur og seks av teimum fara at doyggja í ferðsluni, meðan 100 fara at doyggja av royking."

Sambært Pál Weihe, id er limur í tubbaksráðnum, sum landsstjórn seti fyrri umleið einum ar síðan útvan to at geva tí arbeiðs setning, verður í dag meitt, at tubbaksroykin er or-sókin til ein trúing av øll um krabbameinstilburð um. Tá verður ikki bert sipað til lungnakrabba, men krabbameinstilburðir yvirhóvar. Royking er eisini ein av høvðstfaktorunum í samband við æðra- og hjartasjúkur og haratturat er royking til stóran ampa hjá allergikarum.

Hjagarin
Hevði roykurin so bert verið til ampa hjá teimum sum faast við at roykja, men verulerkin er tann, at stóri tal av ikki-roykjarum gerast sjúk av roykinum hjá óðrum. Fyri nokrum

arum síðani var ein sok fyrri í Svøríki, har ein ar-beiðsgevari av einum kvinnuligum medarbeiðara var stevndur eftir endur-gjaldi, tí at kvinnan hevði fingið lungnakrabba, hóast hon sjálv óngantið hevði roykt. Arbeiðsgevarin tapti sakina, men aðrenn domur in falli var kvinnan deyð av sjúkuni. Sakin lekk noyv á umróðu, tí hetta var fyrstu ferð á okkara leiðum, at ein ikki roykjarin lekk við hald frá dómssvaldinum í klagu síni um, at roykur eisini kann vera skaðilteur í livshættisligur, fyrri tey sum ikki roykja.

Upplysing
Tað er heilt tyðligt, at or-sókin til at byrja verður at roykja kemur av avrikan úttanfrá. Tubbaksroyking er ikki viðfódd, men stals tilfódd. Tórtott er at byrja at roykja, tí ta býður sí-mótt - kvalm, hóvupina og ónnur tíska er tað mest vanligu ta byrja verður sjálvt hjá tí sum foddur og uppvaksin er í tubbaks-royki. Men er ein fyrst langaður tubbakstrælur, vísir tað seg at vera ógvu-liga tórtott at sleppa av við svansó aftur. Tí ma orkan leggast í at royna at fáa tey heilt ungu frá at roykja. Hetta ma gerast við eini sannførandi upplýsing og ikki míst við, at hugburð-urin heidi hjá okkum for-eldrum og myndugleikum verður broyttur. Miðskeiðis í trýssunum

língu vit í 5. flokki í kommunuskulunum í Havn ein nýggjan lærara. Hann var sjálvandi 30 ár yngri enn hann er í dag. Lagur, myrkhærdur, dimmoygdur og myndigur. Vit língu skjótt respekt fyrri honum. Hann skuldi undirvísa okk um í landalari, søgu og biologi. Lærarin var Eilíf Samuelsen. Ein avbera goður lærari. Hugdi at fanga og sekja áhugan hjá okkum neringum. Minn-ist væl hvussu livandi hann í biologitíma lýsti vandanar av royking, men tað var serliga eitt, sum hann segði í samband við hug-burð, id heit seg fast og tað var, at um 20 ár væntaði hann, at óskubíkur fóru at verða líka illa sædd sum spytibakkar voru tá og teir høvdu annars verið vanlig ir bert fá ar frammanund-an.

ad er at tey sum ikki roykja mugu sleppa undan tí roykitvangi sum valdar flestu staðir í dag. Hetta ma gerast við forboðum imótt royking á øllum al-mennnum stóðum. Logir og reglugerðir mugu gerast so greiðar, at vit sum ikki roykja tosa at gera vart við okkara sjálvsagda rétt. Roykfrítt umhvørvi.

Væl vitandi at nógvir ikki roykjarar heldur velja at líða í stillhet, fari eg kortin at heita á fólk, sum ikki roykja um at gera vart við seg. Og at enda - tú sum roykir. Gevst meðan væl er, tí hóast skaðiligu arinini av tubbaki kann liknandi rétta noyv uppátt-ur, um tú gevst í goðari tíð.

Danial á Dul Jacobsen

Føroyskir verkfrøðingur umborð á oljupallar í Norðsjónum:

BP bjóðar før-oyingum arbeiði

Tað hevur stóran týðning, at eisini føroyingar kunnu manna boripallarnar, tá farið verður at bora undir Føroyum um nokur ár. Hetta vil bretska oljufelagið BP geranakað við longu nú og hevur tí í hyggju at bjóða nokrum føroyskum verkfrøðingum umskúling og arbeiði umborð á pallunum. Í hesum sambandi koma umborð fyrri BP við leiguflogfari í dag. Umborð fyrri Verkfrøðingafelagið hava eisini verið í Skotlandi fyrri at kunna seg

Jan Müller

Umborð fyrri stóra bretska oljufelagið BP koma í dag til Føroya í privatleigadum flugfari. Við í ferðalaganum er Tom Fyfe, sum stendur á odda fyrri kanningunum á føroyskum óki og so tíð-mindastjórnin hjá BP, Crawford Gordon.

Teir fara saman við óðrum fólki frá BP at koma við einum tilbóði til føroyingar um arbeiði um-

borð á oljupallum í Norðsjónum.

BP sær legið at løyving ar - í hesum føri verkfrøðing ar - kunna seg við alla arbeiðspongðina umborð á bori- og framleiðslupallum og annars eru við í fyrri sitingini á landi. Teir vilja tí bjóða 2 ella 3 føroyskum verkfrøðingum at verða urnskuladar til umródda uppávar.

Endamálið við hesum er m.a. at hjálpa føroyingum at

hyggja uppkepsertisú Føroyum, sum kann verða tók, ta tað kemur hartil, at oljufeløgini skulu til at bora á føroyskum óki.

Í sambandi við vitjanina hevur BP boðið fólk, sum á ein ella annan hátt hava tilknýti til oljuvinnuna á kunnandi fund um tilbóðið og annars um atlanir hjá BP í føroyskum óki í næstu framtíð.

Umborð fyrri Verkfrøðingafelagið hava annars just

verið í Skotlandi fyrri at kunna seg við ymiskt í sambandi við Ítalanda-vinnu.

Tey koma aftur ur Aberdeen mánadagin.

HYGG HER BROTFLÍÐAR. frá BERT 215,-/m². Fa meira at vita frá Heina, tlf. 18094. KAPPSBLAN V/F. Brunageta 15 100 Torshavn.

Verndartiltøk. Eitt er so fyrirbygging, ann-